

MUS341 YARDIMCI PİYANO V

Doç. Elif ÖNAL ÇUBUKÇU

CARL CZERNY’NİN PİYANO ETÜDLERİ VE ETÜD OP.599 NO.61’İN ÇALIŞILMASI

CARL CZERNY

Avusturya’lı piyanist, öğretmen ve bestecidir. 1791 yılında Viyana’da doğmuş olup 1857 yılında yine Viyana’da ölmüştür. İlk piyano derslerini babasından alan Carl Czerny, daha sonra Ludwig van Beethoven, Muzio Clementi ve Johann Hummel’den dersler almıştır. 15 yaşında Viyana’da öğretmenliğe başlamış ve aralarında sonradan ünlü bir konser piyanisti olacak olan Franz Liszt de bulunan öğrencilere piyano dersleri vermiştir. Aralarında -değişik bir kombinasyon olarak- her birinde 4 el çalınan 8 piyano için uyarladığı eserler de bulunan 1000’e yakın eser bestelemiş ve yayınlamıştır. Eserleri arasında en çok eğitici etüdlere bilinmekte ve çalınmakta olup, ardından piyano sonatları gelmektedir. Etüdlere günümüzde de piyano eğitiminin en temel çalışma metodları arasında kullanılmaktadır.

CARL CZERNY’NİN PİYANO ETÜDLERİ

- Op.139 – 100 Progressive Studies

Zorluk sırasına göre düzenlenmiş kısa etütlerden oluşan bir kitaptır. Bu kitabın, çoğu Czerny etüd kitaplarından daha geniş bir tonalite çeşitliliği vardır. Bu özelliğinden dolayı bu etüdlere, ilk görüşte çalma egzersizleri için de idealdir.

- Op.261 – 125 Exercises in Passage Playing

Gamlar, süslemeler ve üçlü akorları geliştirmek için yazılmış kısa çalışmalardan oluşmaktadır.

- Op.299 – The School of Velocity

Gamlar, arpejler ve diğer tekniklerin hızlı çalınmasını geliştirici 40 çalışmadan oluşmaktadır.

- Op.335 – The School of Legato and Staccato

Çeşitli müzikal içeriklerde, legato ve staccato çalma tekniklerini geliştirici 50 çalışmadan oluşmaktadır.

- Op.337 – 40 Daily Studies

Piyano çalma tekniğinin çeşitli zorluklarını geliştirici 40 kısa günlük çalışmadan oluşmaktadır.

- Op.365 – School of Virtuosos

Daha gelişmiş bir tekniği geliştirici 60 çalışmadan oluşmaktadır.

- Op.399 – School for the Left Hand

Sol elin geliştirilmesine odaklı 10 çalışmadan oluşmaktadır. Bu etüdler iki el için yazılmış olsalar da, sol el için çok daha zor arpejler, uzun atlamalar ve oktavlardan oluşan pasajlar içermektedirler.

- Op.409 – 50 Grand Studies

Gamlar, arpejler, tekrarlı notalar ve üçlüler gibi birçok teknik probleme odaklanan 50 çalışmadan oluşmaktadır.

- Op.453 – 110 Progressive Exercises

Bu kitaptaki çalışmalar çok kolay bir seviyeden başlar ve gitgide zorlukları artarak gelişmiş bir seviyeye kadar gelir. Çok geniş yelpazede teknik problemler içeren etüdlendir. Çoğu yaklaşık 1 sayfa uzunluğunda 110 çalışmadan oluşmaktadır.

- Op.481 – 50 Practice Pieces for Beginners

Başlangıç seviyesinden orta seviyeye kadar uygun olacak ve çoğu 1 sayfadan kısa 50 basit çalışmadan oluşmaktadır.

- Op.553 – 6 Exercises in Octaves

Bağlı, bağımsız, kırık oktav ve daha bir çok oktav tekniğini barındıran 6 çalışmadan oluşmaktadır.

- Op.599 – Practical Exercises for Beginners

Çok basit seviyeden başlayan ve zorlukları gitgide ardan 100 tane kısa çalışmadan oluşmaktadır.

- Op.636 – Preliminary School of Finger Dexterity

Arpej, üçlüler, gamlar ve daha birçok teknik problemi geliştirici 24 çalışmadan oluşmaktadır.

- Op.684 – 24 Etudes on Irish Airs

Çeşitli teknik pasajlar içeren ve bu teknik problemleri çözmeye odaklı 24 etüdden oluşmaktadır.

- Op.718 – 24 Studies for the Left Hand

Bu çalışmalar iki el için yazılmış olmalarına rağmen, genel olarak sol el tekniğine odaklı olup, bu sebeple sağ elleri basit yazılmıştır. Sol elde gam pasajları, atlamalar, arpejler, triller ve daha birçok teknik pasajlar bulunur.

- Op.740 – The Art of Finger Dexterity

Gamlar, arpejler, tekrarlı notalar ve üçlüler gibi birçok teknik beceriyi geliştirici 50 çalışmadan oluşmaktadır.

- Op.748 – 25 Exercises for Small Hands

Daha çok çocuklar ve elleri küçük yetişkinler için, geniş açılmalar gerektirmeyen 25 çalışmadan oluşmaktadır.

- Op.756 – 25 Grand Etudes de Salon

Diğer Czerny etüdlerinden daha müzikal olan bu etüdlere; arpejler, çiftlenen notalar ve atlamalar gibi teknik problemleri geliştirmektedir.

- Op.777 – Beş Parmak Etüdlere

Parmak çevirmesi olmadan beş parmak dizilişi ile çalınabilen çalışmalardan oluşmaktadır.

- Op.802 – Practical Finger Exercises

Bu etüd kitabı, her biri farklı bir teknik probleme odaklı 6 kısımdan oluşmaktadır. Bu teknikler parmak bağımsızlığı, çiftlenen notalar, akorlar ve beş parmak gibi tekniklerdir.

- Op.821 – 160 Eight-Measure Studies

Orta seviyeden başlayan 160 çok kısa ve çeşitli tekniklere odaklı çalışmalardan oluşmaktadır.

- Op.849 – Studies of Mechanism

Gam pasajları, tekrarlı notalar ve diğer teknik sorunlara odaklı 30 çalışmadan oluşmaktadır.

- Op.861 – 30 Studies for the Left Hand

Sol eli geliştirici 30 çalışmadan oluşmaktadır.

Seviyelere Göre Tavsiye Edilen Carl Czerny Etüdları

1. Seviye (Kolay Seviye): Op.261, Op.821, Op.599, Op.139, Op.777
2. Seviye (Orta Seviye): Op.829, Op.849, Op.335, Op.636, Op.861, Op.299, Op.834
3. Seviye (İleri Seviye): Op.355, Op.740, Op.553, Op.821, Op.365, Op.399

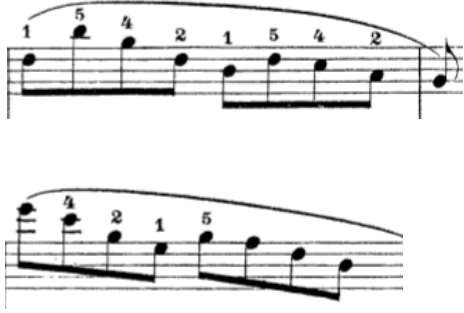
ETÜD Op.599 No.61

Bu etüd sağ el üçlü do majör dizilerini (Örnek 1),

Örnek 1

arpej aralıklı kombinasyonları (Örnek 2);

Örnek 2

sol elde üç sesli 5li – 6lı – 7li akor geçişlerini (Örnek 3),

Örnek 3

Alberti bas kombinasyonlarını ve geçişlerini (Örnek 4)

Örnek 4

ve do majör dizilerini (Örnek 5) çalıştırmaktadır.

Örnek 5

Bu etüddeki uzun süreli esler, eli bir sonraki pozisyona hazır etmeye olanak sağlamaktadır. 2., 4. ve 8. ölçülerdeki esler her iki ele; 5. ve 6. ölçülerin sağ ellerindeki esler sağ ele; 12. ve 14. ölçülerin sol ellerindeki esler ise sol ele bir sonra gelen pasaja bir an önce gitmek için olanak sağlar. Bu eslerden önceki pasajın son notasını çalar çalmaz bir sonra gelen pasajın yerine ve hatta tam olarak o notaya doğru parmakla gidilerek, bu es süresi orada geçirilmelidir. Böylece zamanı geldiğinde bu pasajlar hemen çalınabilir ve pasaj aramaktan ötürü aksama yaşanmaz.

Etüdün 2. ölçüsünün başı için 3. parmak önerildiği görülmektedir. Do majör dizinin notalarından oluşan bu pasajda yine do majör gam parmakları kullanılmış, ancak 2. ölçünün başına, doğal gelişi olan 4. parmak yerine 3. parmak önerilmiştir. Bunun sebebi, 2. ölçü başındaki onaltılık grubun işleme notalarından oluşması ve bu nota kombinasyonunun 4-3-2-3-4(-1) çalmanın parmak sıkışıklığı ve el kasılmasına sebep olabileceğidir. Bu tür durumlarda mümkün olduğu kadar alternatif parmak numarası kullanılmalıdır. Notada yazan 3. parmak önerisi ise gam parmağına alternatiftir ve bunun kullanılması, elin kasılmaması ve sıkışmaması için gereklidir.

Örnek 6

Örnek 7’de 4. ölçüsü örnek olarak verilen, etüdün benzer 2., 8. ve son ölçülerinde üçüncü vuruşta iki el de aynı anda bitmektedir. Bu bitiş sağ el nota ve sol el akorunu, sol elin birinci ve ikinci vuruşlardaki akorları ile aynı kısalıkta yapmak, bitiriş hissine kapılıp daha uzun tutmamak gerekir.

Örnek 7

Etüdün sol elinde çok kez karşımıza çıkan Alberti bas eşlikleri (Örnek 8) kendi içinde; grup başları belirgin, 2. ve 4. notaları hafif olarak artiküle edilmelidir. Bunu ele öğretmek için tek sol el çalışılmalı ve iki el çalındığında bu artikülasyona özellikle dikkat edilmelidir.

Alberti bas eşliklerinin bir diğer dikkat edilmesi gereken yanı da, eşliği çalan elin daha hafif olmasıdır. Bunu ele öğretmek için ise sağ el ile sol el arasındaki dinamik farkını abartarak çalışılmalıdır. Bu abartı daha sonra kendiliğinden yumuşayacak ve doğal bir melodik üstünlük ile ikinci plan bir eşlik duyulacaktır.

Örnek 8’de sol el eşlik onaltılıklarının 2. ölçüsünün başındaki gruba 4. parmak ile başlanılmasının önerilmektedir. Doğal olarak 5-1-3-1 çalınmak istenecek olan bu grubun 4. parmak ile başlatılması, bir önceki grubun gelişi ve getirişi ile ilgilidir. Bahsi geçen gruba

5. parmak ile başlamak denendiği vakit görülecektir ki; önceki grubun son notası do 1. parmak ile bitip yeni gruba sol'e 5. parmak alarak başlamak, do-sol geri aralığına 1-5 almak demek olacak, dolayısı ile sıkışıklıktan ötürü kaza ihtimali artacaktır.

Yine aynı örnekte ikinci ölçünün sağ elindeki akorlara 2-3-5 alınmasının önerildiği görülmektedir. Doğal olarak 1-2-5 alınması istenecek olan bu akorun 2. parmakla başlatılmasının sebebi, ölçü başındaki 1. parmakla çalınan sol notasının hemen ardından gelen bu akorların tek pozisyonda çalınabilecek şekilde düşünülmesidir. Bu düşünce etüd çok hızlı bir tempoda çalındığı vakit işe yarayacaktır. Ancak ortalama bir tempoda çalındığı vakit buna gerek kalmaz. Dolayısı ile etüd eğer ortalama bir tempo ile çalınıyorsa bu akorlara doğal olan 1-2-5 parmaklarının alınması daha rahat olacak, el gerginliği ve açıklığından doğabilecek bir kasılma ihtimalinin önüne geçilecektir.

Örnek 8

Örnek 9'da görülen pasajda sol el onaltılık dizisinin hemen ardından sağ el dizisi devam etmektedir. Bu pasajın duyuluşu, bütün diziyi sanki tek el çalıyormuş gibi olmalıdır. Sağ elin dizisinin başladığı ilk nota olan mi notasına, hem başlangıç notası olduğu için hem de 1. parmak denk geldiği için aksan yapma tehlikesi vardır. Bu notaya aksan geldiği zaman, dört notadan oluşan onaltılık grup artikülasyonu bozulur ve dizinin sol el-sağ el geçiş noktasında artikülasyona aykırı bir aksan hissi olacağı için, tek el çalıyor bütünlüğü bozulur. Bu sebeple çok dikkatli olunmalı ve sağ elin ilk notası olan 1. parmak sol'e aksan verilmemesi, aksine hafif vuruşa denk geldiği için hafif başlanması gerekir. Böylelikle dizi, bir bütün olarak akıcı bir şekilde duyulacaktır.

Örnek 9